

Szabadság, szerelem

Az 1956-os emlékvéjegyében a magyar film is megmozdulni látszott, látszik, s több alkotás is bekerült a hazai mozik forgatagába. A sort tulajdonképpen egy dokumentumfilm – ritka alkalom már az is, hogy dokumentumfilm kerüljön ilyen nagy vászonra – nyitotta meg szeptemberben, *A szabadság vihara*, amely egy kanadai alkotópáros műve, s amely valamelyest alapul szolgált az Andrew G. Vajna producserége alatt készült *Szabadság, szerelem*hez. Az utóbbi október 23-i bemutatóját megelőzte Szilágyi Andor *Mansfeld*, illetve Erdőss Pál *Budakeszi srácok* című filmjének díszbemutatója, de számos más film is készült vagy van még készülőben.

Ám térjünk csak vissza egy pillanatra ama bizonyos dokumentumfilmhez. *A szabadság vihara* az 1956. decemberi melbourne-i olimpia vízilabda-elődöntőjére épül, ahol is a magyar és a szovjet csapat mérte össze erejét, s amelyből a magyar csapat került ki győztesen. Ám az összecsapás – a szó szoros értelmében – úgy sikeredik, hogy a medence vizét „vér színezi vörösré”, a szovjetek játékos a Zádor Ervin fejét üti meg annyira, hogy az felszakad. És erősen vérzik. Történelem és sport, küzdelem és vér, vereség és győzelem – valószínűleg ez az alapsztori ihlette Vajná, hogy elkészítse a tör-

ténet fiktív, erősen hollywoodi ízü sikerfilmváltozatát, amely lett a *Szabadság, szerelem*. Ez a mozipénztárgépek sűrű csengetése szerint a maga kategóriájában sikerült is, két hét alatt több mint 240 000 néző látta – már ezzel is a legeredményesebb magyar film –, az amerikai elnök is elismerően nyilatkozott róla, s egy amerikai filmvásáron is jól fogadták, így valószínűleg hamarosan bekerülhet a nemzetközi forgalomba. Mindez profi módon elő volt készítve: már a forgatás előtt, alatt és az utómunkálatok során is számtalan cikk jelent meg a filmről, hát még a bemutatót követően.

Vajna nem bízta a véletlenre már a rendező kijelölését sem, több jelölt közül végül Goda Krisztinát választotta, akinek első nagyjátékfilmje, a *Csak szex és más semmi* szintén nagy közönségsikert hozott: 2006 legnézettebb magyar vígjátéka lett, bemutatója óta több mint 430 ezren váltottak rá jegyet, a 37. Magyar Filmszemlén pedig a legjobb forgatókönyvnek járó díjat kapta. A *Szabadság, szerelem* tehát szinte sikerre volt ítélve, legalábbis minden adott volt hozzá.

A történet több szálon fut: dúl a küzdelem medencében, a vízilabdások között, akik a melbourne-i olimpiára készülnek, miközben Budapest utcáin a forradalom van kibontakozóban, amely szálát elsősorban Falk Vikki (Dobó Kata), a harcos műegyetemista lány szemén keresztül láthatjuk.

A vízilabdások közül Karcsi (Fenyő Iván) és barátja (Csányi Sándor) keveredik bele a forradalmi eseményekbe; ahol pedig fiatal, pláne sportoló ifjú van és harcos amazon, ott előbb vagy utóbb valamiféle szerelem is szövődik. A film látványos a hatalmas tömegjelenetekkel, a profi trükkökkel, a forgatókönyv is pergő, csak a párbeszédék sikerültek olykor kissé sutára. A ritmusra sem lehet panasz, a rendező rengeteg közelit használ, a vágás – pláne a magyar filmek tekintetében – szintén lendületes, ami talán a rendező reklámfilmes múltjának is köszönhető. Panasz elsősorban a színészi játékot érheti, na nem a hivatásos vízilabda-játékosokét – akik közül jó páran felbukkannak a filmben, igaz, inkább csak mutatóban, illetve a szintén látványos és egyszerre több kamerával felvett medencés jelenetekben –, hanem elsősorban Dobó Katáét, akiről nehéz elhinni, hogy bármiféle forradalmi tette képes lenne. S nem is lehet, mert a játéka egyszerűen, politikailag korrekten fogalmazva: hiteltelen. A film ennek ellenére sikerre ítéltetett, s a fő célt, melyet a producer többször is megfogalmazott, vagyis hogy egy olyan filmet készítsenek, amely az 1956-os eseményeket átélhetővé teszi a fiatalok számára, úgy tűnik, sikerült megvalósítani. Dobó Kata ide vagy oda.

NEDBÁL MIKLÓS

(Rendező: Goda Krisztina, forgatókönyv: Joe Esterhas, operatőr: Vécsernyés János és

Gulyás Buda, főbb szereplők: Dobó Kata, Fenyő Iván, Csányi Sándor, Huszár Zsolt, Szávai Viktória)

Taxidermia

Pálfi György már első játékfilmjével, a *Hukkléval* vastag betűvel írta be magát a magyar filmtörténetbe, egy falusi mikrokozmosz némasággal, csuklással, állatokkal, emberekkel, elfojtott vágyakkal és rejtegetett bűnökkel teli világával. Magasan volt a mérce, de a magyar film új generációjának egyik különleges alkotója most sem hazudtolta meg önmagát. Olyan filmet készített Parti Nagy Lajos novellái alapján, amely mellett nem lehet szemlesütve elmenni. Találjuk bár undorítóknak, perverznek, groteszknak testnedveivel, aberrált szexuális fantáziáival, zabálásaival és hányásaival, a halállal és az idővel való szürreális játékaival – valamit mindenkiben megmozgat. A gyomrán kívül is.

A 20. század második felén, három generáció (nagyapapa, apa, fiú) zárt, különös világán átívelő történet három férfiról szól, mégsem hagyományos családregény. Nincs glamour és csillogás, itt a napfénynek sincs íze (legfeljebb bűze, hullasza-ga), sőt a nap sem igen süt, a fény folyamatosan halványodik el. Mintha semmi közös nem lenne e férfiąg-